

■ ЕКСПЕРТИТЕ
СЪВЕТВАТ ■

Д-Р ВАЛЕНТИНА
ГРИГОРОВА-ГЕНЧЕВА

Директор на Дирекция „Злато и нумизматика“
e-mail: vgrigorova@fibank.bg

ПРОФ.
Д-Р ИЛЯ ПРОКОПОВ

Главен специалист Дирекция „Злато и нумизматика“
e-mail: lprokopov@fibank.bg

Българските монети между Съединението и Независимостта

Не са известни дори тиражите на монетните серии и емисии. Прави впечатление обаче, че освободителите не принуждават младата българска държава да приеме техните монетни стандарти. Те произвеждат новите монети, съгласно стандартите на т. нар. „Латински монетен съюз“. Така въпросната петолевка е напълно равна по сребърно съдържание на монетата от 5 сребърни френски франка от онова време.

В периода след Съединението Княжество България реализира през 1894 г. невиджана златна серия от монети с номинал 10, 20 и 100 лева. Те също съответстват на стандарта на Латинския монетен съюз. Това са златните монети на народа, защото тази емисия увенчава усилията на всички българи за единство и просперитет на нацията. С тези златни монети си служат директно като с разменни монети хора от всички обществени прослойки.

По-малките номинали от 10 и 20 лева са достъпни за почти всички. По-тежката монета от 100 лева е привилегия на по-заможните и на богатите граждани. За сведение ще отбележим, че една златна стотилка е била достатъчна за покупката на малка къща в София.

Този златен период продължава и до времето на обявяването през 1908 г на Независимостта на България. Тогава е взето решение да се реализира втора златна серия от 20 и 100 лева.

Поради тежките за България събития, свързани с Балканските войни през 1912-13 г., отсичането се забавя. Все пак то е реализирано и монетите излизат през 1912 г., но веднага са прибрани, трезорирани от населението и скътани като резерв за по-тежки времена.

Периодът между Съединението и Независимостта на България е богат и на сребърни емисии. През 1891 г. е отсечена втората сребърна монета от 50 стотинки.

През същата година са отсечени и монети от 1 и 2 лева. Всички те вече носят на аверса си портрета на княз Фердинанд I.

Всички български монети след Съединението се секат в Австро-Унгария. Русия е против Съединението и това налага да се намери нов производител на българските монети. Като такъв за сравнително дълъг период от време се налага монетният двор в Кремниц. Днес този град е на територията на република Словакия и се нарича Кремница. Върху монетите от благородни метали стои името и на главния монетен майстор Антон Шарф.

През 1892 г. е отсечена още една сребърна монета - от 5 лева.

Само 2 години по-късно, през 1894 г., са пуснати в обращение и пълна серия сребърни левове: 1, 2 и 5.

Това е най-богатата година за българско монетосечене от периода на Княжеството. С нея завършва и един от най-светлите и динамични периоди от новата българска история.

През годините от 1885 до 1908 в България циркулират и монети от неблагороден метал. Те са медно-никелови за разлика от първите медни 2, 5 и 10 стотинки, отсечени в Бирмингам. Първата медно-никелова монета е с куриозната стойност от 2 1/2 стотинки. Тя е отсечена през 1888 г., а заедно с нея са пуснати на пазара и монети от 5, 10 и 20 стотинки. Употребата на стотинките е била толкова интензивна, че се усеща липсата им на пазара. Това налага през 1901 г. да се отсека още медни монети от 1 и 2 стотинки. Финал на българското монетосечене между Съединението и Независимостта бележи серията от 5, 10 и 20 медно-никелови стотинки. На реверса на всички монети от неблагородни сплави е гербът на България.

Много интересен е фактът, че калаените образци на сребърните монети от периода между Съединението и Независимостта се намират в най-богатата частна колекция от български монети. Те са закупени на официална разпродажба от аукцион и произходът им е от монетния двор в Кремниц. Такива няма дори в сбирката на Българската народна банка.

